

Yashil

IQTISODIYOT va TARAQQIYOT

Ijtimoiy, iqtisodiy, siyosiy, ilmiy, ommabop jurnal

2
0
2
4

No 6

- 08.00.01 Iqtisodiyot nazariyasi
- 08.00.02 Makroiqtisodiyot
- 08.00.03 Sanoat iqtisodiyoti
- 08.00.04 Qishloq xo'jaligi iqtisodiyoti
- 08.00.05 Xizmat ko'rsatish tarmoqlari iqtisodiyoti
- 08.00.06 Ekonometrika va statistika
- 08.00.07 Moliya, pul muomalasi va kredit
- 08.00.08 Buxgalteriya hisobi, iqtisodiy tahlil va audit
- 08.00.09 Jahon iqtisodiyoti
- 08.00.10 Demografiya. Mehnat iqtisodiyoti
- 08.00.11 Marketing
- 08.00.12 Mintaqaviy iqtisodiyot
- 08.00.13 Menejment
- 08.00.14 Iqtisodiyotda axborot tizimlari va texnologiyalari
- 08.00.15 Tadbirkorlik va kichik biznes iqtisodiyoti
- 08.00.16 Raqamli iqtisodiyot va xalqaro raqamli integratsiya
- 08.00.17 Turizm va mehmonxona faoliyati

74-91 xalqaro daraja
ISSN: 2992-8982

Bosh muharrir:
Sharipov Kongiratbay Avezimbetovich

*Elektron nashr. 581 sahifa.
E'lon qilishga 2024-yil 30-iyunda ruxsat etildi.*

Bosh muharrir o'rinbosari:
Karimov Norboy G'aniyevich

Muharrir:
Qurbonov Sherzod Ismatillayevich

Tahrir hay'ati:

Salimov Oqil Umrzoqovich, O'zbekiston Fanlar akademiyasi akademigi
Abduraxmanov Kalandar Xodjayevich, O'zbekiston Fanlar akademiyasi akademigi
Rae Kvon Chung, Janubiy Koreya, TDIU faxriy professori, "Nobel" mukofoti laureati
Osman Mesten, Turkiya parlamenti a'zosi, Turkiya – O'zbekiston do'stlik jamiyati rahbari
Sharipov Kongiratbay Avezimbetovich, t.f.d., prof., O'zR Oliy ta'lim, fan va innovatsiyalar vaziri
Buzrukxonov Sarvarxon Munavvarxonovich, i.f.d., O'zR Oliy ta'lim, fan va innovatsiyalar vaziri o'rinbosari
Axmedov Durbek Kudratillayevich, i.f.d., prof., O'zR Oliy Majlisi qonunchilik palatasi deputati
Axmedov Sayfullo Normatovich, i.f.n., professor, MIM akademiyasi rektori
Abduraxmanova Gulnora Kalandarovna, i.f.d., prof., TDIU Ilmiy ishlar va innovatsiyalar bo'yicha prorektori
Kalonov Muxiddin Baxritdinovich, i.f.d., prof., Navoiy davlat pedagogika instituti rektori
Siddiqova Sadoqat G'afforovna, p.f.f.d., (PhD), Buxoro muhandislik-texnologiya instituti rektori
Xudoyqulov Sadirdin Karimovich, i.f.d., prof., TDIU Hududiy ta'lim muassasalari va markazlar bo'yicha prorektor v.b.
Yuldashev Mutallib Ibragimovich, i.f.d., TDIUprofessori
Samadov Asqarjon Nishonovich, i.f.n., TDIU professori
Slizovskiy Dimitriy Yegorovich, t.f.d., Rossiya xalqlar do'stligi universiteti professori
Mustafakulov Sherzod Igamberdiyevich, i.f.d., prof., Xalqaro "Nordik" universiteti rektori
Axmedov Ikrom Akramovich, i.f.d., TSUE professori
Foziljonov Ibrohimjon Sotvoldixo'ja o'g'li, i.f.f.d., TDIU dotsenti
Utayev Uktam Choriyevich, O'zR Bosh prokuraturasi boshqarma boshlig'i o'rinbosari
Ochilov Farxod, O'zR Bosh prokuraturasi IJQKD boshlig'i
Eshtayev Alisher Abdug'aniyevich, i.f.d., TDIU professori
Musayeva Shoirazimovna, SamDu IS instituti professori
Cham Tat Huei, (PhD) USCI universiteti professori, Malayziya
Axmedov Javohir Jamolovich, i.f.f.d.,(PhD) "El-yurt umidi" jamg'armasi ijrochi direktori o'rinbosari
Toxirov Jaloliddin Ochil o'g'li, t.f.f.d.,(PhD) TAQU katta o'qituvchisi
Djudi Smetana, p.f.n., Pitsburg davlat universiteti dosenti, Pittsburgh, Kansas, AQSH
Krissi Lyuis, p.f.n., Pitsburg davlat universiteti dosenti, Pittsburgh, Kansas, AQSH
Ali Konak (Али Кўнак), i.f.d., prof., Karabuk universiteti dosenti, Turkiya
Glazova Marina Viktorovna, i.f.n., "LUKOIL-Energoservis" Kompaniyasi iqtisodchisi, Moskva.
Nosirova Nargiza Jamoliddin qizi, i.f.f.d., (PhD) TDIU dotsenti
Sevil Piriyeva Karaman, PhD, Turkiya Anqara universiteti doktoranti
Mirzaliyev Sanjar Maxamatjon o'g'li, TDIU mustaqil tadqiqotchisi

Yashil

IQTISODIYOT va TARAQQIYOT

ijtimoiy, iqtisodiy, siyosiy, ilmiy, ommabop jurnal

Editorial board:

Salimov Oqil Umrzokovich, Academician of the Academy of Sciences of Uzbekistan

Abdurakhmanov Kalandar Khodjaevich, Academician of the Academy of Sciences of Uzbekistan

Rae Kwon Chung, honorary professor of TSUE, Nobel laureate, South Korea,

Osman Mesten, member of the Turkish Parliament, head of the Turkey-Uzbekistan Friendship Society

Sharipov Kongratbay Avezimbetovich, DSc, Prof., Minister of Higher Education, Science and Innovation of the Republic of Uzbekistan

Buzrukkhanov Sarvarkhan Munavvarkhanovich, DSc, Deputy Minister of Higher Education, Science and Innovation of the Republic of Uzbekistan

Akhmedov Durbek Kudratillayevich, DSc, Prof., Deputy of the Legislative Chamber of the Oliy Majlis of the Republic of Uzbekistan

Akhmedov Sayfullo Normatovich CSc, Prof., Rector of Academy of Labor and Social Relations

Abdurakhmanova Gulnora Kalandarovna, DSc, Prof., TSUE Vice-Rector for Scientific Affairs and Innovation

Kalonov Mukhiddin Bakhritdinovich, DSc, Prof., Rector of the Navoi State Pedagogical Institute

Siddikova Sadokat Ghaforovna, PhD, Rector of the Bukhara Institute of Engineering and Technology

Khudoykulov Sadirdin Karimovich, DSc, Prof., acting Vice-rector for regional educational institutions and centers of TSUE

Yuldashev Mutallib Ibragimovich, DSc, Prof., of TSUE

Samadov Askarjon Nishonovich, CSc, Prof., of TSUE

Slizovsky Dimitriy Yegorovich, DSc, Prof., of the People's Friendship University of Russia

Mustafakulov Sherzod Igamberdiyevich, DSc, Prof., Rector of International "Nordic" University

Akhmedov Ikrom Akramovich, DSc, Prof., of TSUE

Foziljonov Ibrohimjon Sotvoldixo'ja ugli, DSc, Prof., of TSUE

Utayev Uktam Choriyeich, Deputy Head of the DGPO of the Republic of Uzbekistan

Ochilov Farkhod, Head of the DCECGPO of the Republic of Uzbekistan

Eshtayev Alisher Abduganievich, DSc, Prof., of TSUE

Shoira Azimovna Musaeva, professor of SamDu IS Institute

Cham Tat Huei, PhD, professor at USCI University, Malaysia

Akhmedov Javokhir Jamolovich, PhD, deputy of executive director of the "El-yurt umidi" fund

Tokhirov Jaloliddin Ochil ugli, PhD, Senior Lecturer at Tashkent University of Architecture and Construction

Judy Smetana CSc, Associate Professor, Pittsburgh State University, Pittsburgh, Kansas, USA

Chrissy Lewis CSc, Associate Professor, Pittsburgh State University, Pittsburgh, Kansas, USA

Ali Konak DSc, Prof., Associate Professor of Karabuk University, Turkey

Glazova Marina Viktorovna, CSc, economist at LUKOIL-Energoservis Company, Moscow.

Nosirova Nargiza Jamoliddin kizi, associate professor of TSUE

Sevil Piriyea Karaman, PhD, doctoral student at Ankara University, Turkey

Mirzaliyev Sanjar Makhamatjon ugli, independent researcher of TSUE

Ekspertlar kengashi:

Berkinov Bazarbay, iqtisodiyot fanlari doktori, professor

Po'latov Baxtiyor Alimovich, t.f.d., profesor

Aliyev Bekdavlat Aliyevich, f.f.d., TDIU professori

Isakov Janabay Yakubbayevich, i.f.d., TDIU professori

Xalikov Suyun Ravshanovich, i. f. n., TDAU dotsenti

Rustamov Ilhomiddin, f.f.n., Farg'ona davlat universiteti dotsenti

Hakimov Ziyodulla Ahmadovich, i.f.d, TDIU dotsenti

Kamilova Iroda Xusniddinovna, i.f.f.d., TDIU dotsenti

G'afurov Doniyor Orifovich, p.f.f.d., (PhD)

Fayziyev Oybek Raximovich, i.f.f.d. (PhD), Alfraganus universiteti dotsenti

Tuxtabayev Jamshid Sharafetdinovich, i.f.f.d, TDIU dotsenti

Xamidova Faridaxon Abdulkarim qizi, i.f.d., TMI dotsenti

Yaxshiboyeva Laylo Abdisattorovna, TDIU katta o'qituvchisi

Babayeva Zuhra Yuldashevna, TDIU mustaqil tadqiqotchisi

Muassis: "Ma'rifat-print-media" MChJ

Hamkorlarimiz: Toshkent davlat iqtisodiyot universiteti, O'zR Tabiat resurslari vazirligi, O'zR Bosh prokuraturasi huzuridagi IJQK departamenti.

Jurnalning ilmiyligi:

“Yashil” iqtisodiyot va taraqqiyot” jurnali

O'zbekiston Respublikasi
Oliy ta'lim, fan va innovatsiyalar
vazirligi huzuridagi Oliy
attestatsiya komissiyasi
rayosatining
2023-yil 1-apreldagi 336/3-
sonli qarori bilan ro'yxatdan
o'tkazilgan.

MUNDARIJA

Oliy ta'lim islohotlarida – muhandislik maktablarini institutsional rivojlantirish asoslari	16
Qo'ng'irotboy Avezimbetovich Sharipov, Abduqunduzova Nazokat Usmonqulovna	
Xufiyona iqtisodiyot mamlakatimiz rivojiga to'siq bo'lmoqda	20
Muxiddin Kalonov	
"Yashil" iqtisodiyotni moliyalashtirish amaliyotini takomillashtirish	24
Muhammadiyeva Maftuna	
Oliy ta'lim tizimidagi islohotlarda innovatsion yechimlarning zarurati	27
Abduqunduzova Nazokat Usmonqulovna	
Hududiy turizm rivojlanishining iqtisodiy samaradorligini oshirishda ish beruvchilar va yonlanuvchilar o'rtasidagi iqtisodiy munosabatlarni aniq sotsiologik baholash.....	31
Dustmurodov Orifjon Ismatilloevich	
Перспективы развития средств размещения в экологическом туризме на охраняемых природных территориях Узбекистана.....	40
Ахмедходжаев Равшан Темурович	
Bank kartalari orqali ko'rsatilayotgan xizmatlari bozorining rivojlanish borasidagi asosiy tendensiyalari va muammolari	49
To'irov Yunus Alamovich	
Kichik biznes subyektlarida innovatsionraqabatbardosh mahsulotlar ishlab chiqarish orqali import o'rnini bosish strategiyasini shakllantirish istiqbollari.....	55
Rustamov Alisher Raxmataliyevich	
Nodavlat umumiy o'rta ta'lim maktabning faoliyati samaradorligini aniqlashda innovatsion usullardan foydalanish.....	62
Ustadjalilova Xurshida Aliyevna	
Tijorat banklarida bank risklarini boshqarishning strategik ahamiyati.....	67
Altibayev Xudayberdi Kuvandikovich	
Klaster iqtisodiy subyekt sifatida: mohiyati va tasnifi.....	71
Usmonov Sharofiddin Pazlitdinovich	
Tijorat banklari tomonidan yoshlar tadbirkorlik faoliyatini kreditlashning nazariy-uslubiy jihatlari.....	76
Asrorov Azizbek Isomiddin o'g'li	
Oliy ta'lim muassasalari xalqaro tasnifi: nazariya va tendensiya.....	81
Yuldashev Iskandar Bahromovich	
Iqtisodiyot transformatsiyasi sharoitida xo'jalik yurituvchi subyektlar moliyaviy resurslarini boshqarishda metodologik yondashuvlar va ilmiy qarashlar	86
Jiyanova Nargiza Esanboyevna	
Davlat-xususiy sheriklik munosabatlarini samarali tashkil etish mezonlari va omillari.....	93
Z. Abdikarimova, S. Madaminov	
Savdo korxonalari boshqaruv samaradorligini oshirish imkoniyatlari.....	97
Q. J. Mirzayev, Sh. M. Islomov	
Sociological Assessment of Migration Processes	102
Gulmurodov Kamoliddin Abdukodir ugli	
Current issues of business management in the context of digitalization of the economy	112
Safarov Bakhtiyor Djurakulovich, Kadirova Zulhumor Namazovna, Dadabaev Kuchkor Abdullaevich	
Методические основы маркетинговых стратегий акционерных обществ.....	118
Эркинов Шахзод Баходир ўғли	

Insurance Mechanisms in Foreign Trade: Mitigating Risk and Facilitating Global Commerce	125
Abirkulova Sohijjamol	
Improving the Conceptual Framework for Modernizing the Tax System (Using the Example of Uzbekistan)	130
Bakhrom Nomazov	
Ayollarning inson kapitalini rivojlantirishda kraudfanding platformasining ijtimoiy-iqtisodiy ahamiyati	136
Bozorova Saxobat Abdujapparovna	
Evaluating the Environmental Sustainability of Uzbek Firms in the Green Economy.....	142
Nurbek Xalimjonov Ulugbek ugli	
O'zbekiston iqtisodiyotini innovatsion rivojlanishida inson kapitalining roli	148
Eshmirzayev Faruddin Ilhomjonovich, Salimova Zaxro Sobirjon qizi	
Agroklastarlarda asosiy vositalarni modernizatsiyalash va ta'mirlash xarajatlarini tahlil qilish	155
G'afforov Ilhomjon Ilyosjonovich, Mirzayev Behzod Abdug'ofur o'g'li, Narzullayev Nodirbek Aziz o'g'li	
Improving the Practice of Increasing the Effectiveness of Managing Innovation Processes in Commercial Banks	160
Juraev K. T.	
Tadbirkorlik subyektlari eksportini rivojlantirishda raqamli platformalardan foydalanish	164
Mamasoatov Dilshod Ravshanovich	
Iqtisodiyotni raqamlashtirish va yashirin iqtisodiyotni kamaytirishda solliqlarning roli va ahamiyati.....	169
Madraximov Baxtiyorjon Ortiqboy o'g'li, Rizayev Xabib Abduraufovich, Namazov Sa'dulla Namozovich	
O'zbekistonda "yashil" iqtisodiyotga o'tishning joriy holati tahlili.....	175
Rahmatullayeva Dilbar Olimovna	
Buxoro viloyatida savdo xizmatlari raqobatbardoshligini baholash uslubi-yatini takomillashtirish..	181
Raxmatov Akmal Anvar o'g'li	
The Contribution of Transport in the Development of Tourism Industry (Case Study: Uzbekistan).....	187
Rofeeva Rukhshona Shavkatovna	
Yoshlarning sayohat manzillarini tanlashdagi omillar	192
Qurbanbayev Shuhrat Bakbergenovich	
Improving the Effective use of Funds From Taxes and Fees in Kashkadarya Region	196
Shakhzod Zokhidov	
Iqtisodiyotning innovatsion rivojlanishi sharoitida sanoat korxonalarida iqtisodiy salohiyatni boshqarish	202
Kadirova Shaxnoza Ilhomovna	
Yangi O'zbekiston oliy ta'lim muassasalarida kadrlar tayyorlash masalalari.....	207
Usmonov Baxodir Suvonqulovich	
Temir yo'l transportida innovatsion faoliyatni rivojlantirish yo'llari	211
Nasimov Shavkat Vasiyevich	
O'zbekistonda banklararo raqobat.....	219
Zunnunova Xulkar Muxtorovna	
O'zbekistonning xalqaro moliya tizimiga integratsiyasini ta'minlashni takomillashtirish	225
Nasirxodjayeva Dilafuz Sabitxanovna, Kuchkarov Sanjar Baxtiyarovich	
Respublikamizda raqamli iqtisodiyotni rivojlantirish istiqbollari	229
Abduxamid Abdumalikovich Bektemirov	
Iqtisodiy xavfsizlik tushunchasining mohiyati.....	233
Aripov Oybek Abdullayevich, Madiyorov Shavkatbek Muxtarovich	

Aksiyadorlik jamiyatlarida konsolidatsiyalashgan moliyaviy holat to'g'risida hisobot tuzishning bosqichlari.....	237
Eshonqulov Azamat Abdiraximovich	
Davlat moliyaviy nazoratining turlari va shakllari.....	241
Karayev Payzillaxon Yusufxonovich	
Tog' turizmini rivojlantirish manfaatlarini yo'lida investitsiya resurslarini to'plash mexanizmlarini ishlab chiqish samaralari	245
Xidirov Alimardon Dagarovich	
The Main Role of the Teacher While Managing the Classroom and Some Aspects of Teaching English	248
Nilufar Turdiyeva	
Davlat xususiy sherikchilik faoliyatining menejment funksiyalari tizimida muvofiqlashtirishning ahamiyati	252
Suleymanov Farrux Raximjon o'g'li	
Qishloq xo'jalik mahsulotlarini ishlab chiqarish hajmlari va sohada amalga oshirilayotgan tarkibiy-miqdoriy o'zgarishlar dinamikasi	256
G. Sh. Qo'ldosheva, A. J. Toshboyev	
Логистика в Азии: опыт и перспективы оптимизации	260
Каюмова Паризода	
Temir yo'l transportida yo'lovchi tashish imkoniyatlarini oshirishning zamonaviy yondoshuvlari ..	266
G. I. Abdulxamidova	
Повышение эффективности использования местных налогов и сборов в Кашкадарье: международная перспектива	272
Shahzad Zokhidov	
Financial and Credit Support for Investment and Innovative Developing Activities of a Tourist Enterprise	275
Rozokov Mukhammadaziz Mansurovich	
Роль контроля качества по хранению и переработке зерна в обеспечении продовольственной безопасности Республики Узбекистан	282
Холбекова Дилобар Расулжон кизи	
O'zbekistonda mahalla boshqaruvi tizimi faoliyatini takomillashtirish masalalari.....	289
Gafurov Ubaydullo Vaxabovich	
Kichik biznes va tadbirkorlik sharoitida oziq-ovqat mahsulotlarini ishlab chiqarish va sotishning xorijiy tajribasi	296
Dilnoza Meyliyeva	
Cross Cultural Preblems in International Business Negotiations	301
Xoldarova Fariza Tuxtabayevna	
Yengil sanoatning raqobatbatdosh hududiy-ishlab chiqarish klasterlarini rivojlantirish bo'yicha xorijiy tajribani qo'llash	304
Haydarova Shoxista	
Konchilik sanoati korxonalarining innovatsion jarayonlarni rivojlantirish xususiyatlari	310
Kurbanova Mehriniso Nematjanovna	
Korxonalarda risk boshqaruvi mexanizmlarini joriy etish va inson resurslaridan foydalanish istiqbollarini takomillashtirish	315
Tashpulatova Muniraxon Mahmudovna	
Spin korxonalar – texnologiyalarni tijoratlashtirishda muhim tuzilma sifatida	320
O'rinov Dilshodjon Axmadjonovich	
Mintaqalarda makroiqtisodiy barqarorlikning ta'minlanishiga ta'sir etuvchi asosiy omillarni takomillashtirish strategiyasi	324
Xolbekova Feruza Rasulovna	

Iqtisodiy o'sish va aholi daromadlari o'rtasidagi bog'liqlikning nazariy asoslari.....	329
Hasanova Nigora Hasan qizi	
Современное состояние маркетинга на рынке ценных бумаг Республики Узбекистан.....	334
Юлдашев Жамшид Аббарович	
Sog'liqni saqlash sohasida davlat-xususiy sheriklik asosidagi investitsion loyihalarni moliyalashtirish	340
S. A. Karabayev	
Axborot telekommunikatsiya tarmog'i korxonalarida korporativ boshqaruv samaradorligi	334
Temirov Anvarxon Abdulazizxonovich	
Qishloq xo'jalik mahsulotlarini ishlab chiqarish hajmlari va sohada amalga oshirilayotgan tarkibiy-miqdoriy o'zgarishlar dinamikasi	347
G.SH.Qo'ldosheva ¹ , A.J.Toshboyev ²	
Yengil sanoatning raqobatbatdosh hududiy-ishlab chiqarish klasterlarini rivojlantirish bo'yicha xorijiy tajribani qo'llash	351
Haydarova Shoxista	
Konchilik sanoati korxonalarining innovatsion jarayonlarni rivojlantirish xususiyatlari	357
Kurbanova Mehriniso Nematjanovna	
Korxonalarda risk boshqaruvi mexanizmlarini joriy etish va inson resurslaridan foydalanish istiqbollarini takomillashtirish	362
Tashpulatova Muniraxon Mahmudovna	
Spin korxonalar - texnologiyalarni tijoratlashtirishda muhim tuzilma sifatida	367
O'rinov Dilshodjon Axmadjonovich	
Yoshlarning sayohat manzillarini tanlashdagi omillar	371
Qurbanbayev Shuhrat Bakberganovich	
Mahalla institutini ijtimoiy-iqtisodiy rivojlantirishning institusional tahlili.....	375
Bahriddinov Viqorjon Akbar o'g'li	
O'zbekistonda investitsion faoliyat, uni moliyalashtirishning zamonaviy ko'lamlari.....	380
va o'ziga xos xususiyatlari	
Kuvatova Oliya Sheraliyevna, Husenov Muhriddin Bahriddinovich	
Xalqaro moliya institutlari faoliyatining davlatlar rivojlanishiga ta'siri (Yevropa Taraqqiyot va Tiklanish banki misolida).....	384
Muxtorov Jahongir Muxtor o'g'li	
Davlat sektorida buxgalteriya hisobining xalqaro standartlariga muvofiq daromadlar hisobini tashkil etish	390
Meliboyev Akmal G'aybullayevich	
Qurilish materiallari ishlab chiqarish quvvatlari va asosiy ishlab chiqarish fondlarining t uzilishi hamda hajmi	394
Muxtasar Karimova Isroiljon qizi	
Ayollar tadbirkorligi nazariyasining takomillashuvi xususida.....	398
Sharofiddinova Gulnoza Iloxomjonovna	
O'zbekistonda soliq ma'murchiligida joriy etilgan soliqlarni undirish mexanizmini takomillashtirish masalalari	403
Maxmadustov Jalol Maxmadustovich	
Soliq majburiyatlari ijrosini takomillashtirish yo'llari	408
Mirzaaliyeva Gulchehra Abduvali qizi	
Сравнительное исследование финансовой отчетности, подготовленной в соответствии с мсфо и нсбу.....	413
Эргашева Шахло Тургуновна	

Innovatsion bank mahsulotlarini tashkil etishda xorijiy mamlakatlar tajribasi va raqamli transformatsiyaning ro'li.....	420
Rustamov Maqsud Suvonqulovich, Egamberganov Mirzabek Odilbek o'g'li	
Mintaqa mehnat bozori ishchi kuchiga talab va taklifni boshqarish vositasi sifatida	428
Umarov Oqil Omiljonovich, Abdullayev Umidjon G'afurovich	
Development of a Methodology for Assessing the Brand Equity of Higher Education Institutions	435
Zufarova Nozima Gulamiddinovna	
O'zbekiston qimmatli qog'ozlar bozorida tijorat banklarining o'rni	442
Avezov Ibrohim Ilhomovich	
Optimizing Digital Pedagogy through Database Applications and Data Mining for a Sustainable Digital Economy	448
Dilfuza Kuzikulova	
Xizmat ko'rsatish korxonalari faoliyati samaradorligini baholash usullarini takomillashtirish	454
Muradullayeva Nafisa Dilmurad qizi	
Talaba va o'quvchilarning kamolotida ma'naviy - ma'rifiy tadbirlarning ahamiyati	458
Quldoshev Asliddin Tursunovich	
To'qimachilik korxonalarining innovatsion faoliyatini baholash uslubiyo'tini takomillashtirish	461
Ikramov Maqsad Muratovich	
Davlat-xususiy sherikchilik asosidagi loyihalarni moliyalashtirish	467
To'irov Yunus Alamovich	
Mamlakatimizda pillachilik biznesini rivojlantirish orqali mahsulot ishlab chiqarish va uni qayta ishlash holatining tahlili	474
Turgunov Odilbek Maripovich	
Analysis of the investments in clean energy projects in the developing countries.....	478
Fayziyev Samandar Sobir ogli	
Chakana savdo korxonalarida innovatsion marketing strategiyalaridan foydalanish samaradorligini oshirish yo'llari	483
Kodirova Zulxumor Namazovna, Safarov Baxtiyor Djurakulovich	
O'zbekistonda raqamli bank xizmatlarining qo'llanilishida xorij tajribasining o'rni	489
Yo'ldosheva Iroda Ibodulla qizi	
O'z o'zini band qilishning ijtimoiy-iqtisodiy samaradorligini o'lchashning asosiy yondashuvlari	493
Tursunxo'jayeva Gulnoza Jamoliddin qizi	
Tibbiy xizmatlarni rivojlantirishning muhim xususiyatlari	497
Axrorova M.F., Mirzayev Q.J.	
Qoraqalpog'iston respublikasida mikrokredit bank xizmatlarining rivojlanish holati iqtisodiy tahlili	502
Serjanov Aymurat Medetbaevich	
Mamlakatda qo'shilgan qiymat solig'ining yutuqlari va kamchiliklari, uni soddalashtirish hamda takomillashtirish yo'nalishlari	508
Mingturayev Abdusalom Abdumalik o'g'li, Orziqulov Ilyos Ixtiyor o'g'li, Boboqulov Jasur Avazovich, Adilov Zuxriddin Marip o'g'li	
Chet el kompaniyalarining "doimiy muassasa" konsepsiyasi mezonlariga yondashishni baholash hamda unga taaluqli foydani aniqlash masalalari	514
Rajapov Shuxrat Zaripbaevich	
Необходимость оценки и управления рисками в коммерческих банках в условиях устойчивого экономического развития	521
Каримов Шамсиддин Акрам угли	

Turistik xizmatlar bozorining rivojlanishida xorij tajribasini o'rganish.....	527
Ochilova Ozoda Toshquvatovna	
O'zbekistonda kambag'allikni qisqartirishda budget siyosati tahlili	533
Abdullayeva Sayyora Aleksandrovna	
Soliq ma'murchiligida joriy etilgan jismoniy shaxslardan olinadigan soliqlarni undirish mexanizmini takomillashtirish masalalari	540
Davletov Po'lat Torabayevich	
Banklarni davlat tasarrufidan chiqarish va xususiylashtirish ispaniya tajribasi	546
Egamova Maxfurat Esanovna	
Oliy ta'lim muassasalarini xalqaro tasnifining vujudga kelishi ilg'or tajribalari.....	551
Yuldashev Iskandar Bahromovich	
Soliq siyosati va uning strategiyasiga oid ilmiy tadqiqotlar tahliliy sharhi	557
Ismatov Xolbuta Begmatovich	
O'zbekiston xizmatlar bozorini rivojlantirishda uning xalqaro, mintaqaviy hamkorlik tashkilotlariga a'zoligining o'ziga xos jihatlari.....	564
Cho'ponov San'at Otanazarovich	
Analysis of the Regulatory Sandbox Concept and Its Application Under Environmental Regulation	571
YANG Xuan	
Raqamli iqtisodiyotni rivojlantirish sharoitida budget xarajatlarini raqamli platformalar orqali optimallashtirish masalalari	576
Baxranov Bo'ston Axmedovich	
Oliy ta'lim muassasalarida marketing faoliyatini tashkil etish metodologiyasini takomillashtirish	581
Shamshiyeva Nargizaxon Nosirxo'ja qizi	
Bilimlar iqtisodiyoti jamiyat taraqqiyotini zamonaviy bosqichining asosidir.....	585
Xolmirzayev Ulug'bek Abdulazizovich	
Mamlakatimizda aholi daromadlarining shakllanish manbalari va ularning o'zgarish tendensiyalari.....	593
Toshtemirov Shohruh Toshpo'latovich	
"Sustainable tourism", "green tourism" and "eco-tourism": differences and key principles	597
Raxmonov Shuxrat Shavkatovich	
Content analysis of social media influencer engagement to marketing product in uzbekistan	602
Abduhakimov Azmiddinjon Bakhtiyor ugli, R Nelly Nur Apandi, Sirojiddin Yangiboyev	
Разработка технико-экономического обоснования проекта в условиях развития финансовой системы и отраслей цифровой экономики	609
Джураева Малика Бекназаровна	
Foyda solig'i ma'muriyatchiligini tashkil etishning ayrim masalalari.....	618
Idirisov Alisher Otajonovich	
O'zbekistonda budjytdan tashqari pensiya jamg'armasining daromdlari shakllanishi va undan foydalanish tahlili.....	622
Hakimov Ulug'bek Abdullayevich	
Tijorat banklarining depozit siyosatiga ta'sir etuvchi ijtimoiy-iqtisodiy omillarni baholash.....	628
Sobirova Nozima Normat qizi	
Qurilish xizmatlari bozorida marketingni tashkil qilish xususiyatlari	639
Musyeva Shoira Azimovna	
Central Asian Transportation Corridors: Indicators and Integration Issues	643
Eldor Sobirjonov	

Islomiy darchalar ochishdagi me'yorlar va xalqaro tajriba	649
Islomova Shohida Ilhomovna, Zubaydullayeva Zulayxo Karimovna, Kaxarova Dildora Erkinovna, Abdirahmonova Sarvinoz Mirzoxid qizi	
Mamlakatimizda meva-sabzavotchilik korxonalarini rivojlantirishning o'ziga xos xususiyatlari	654
Xudoyberganova Dilnoza Anvarjon qizi	
Korxonalarda boshqaruv hisobining o'rni, uning moliyaviy hisobdan farqli jihatlari	658
Ibragimova Zarema Zokirovna	
O'zbekiston iqtisodiyotining osiyoda tutgan o'rni	664
Alimov Abdurahmon Alxmamiddin o'g'li	
Intellektual va innovatsion mulk hisobining dolzarb muammolari.....	667
S.N.Farxodov	

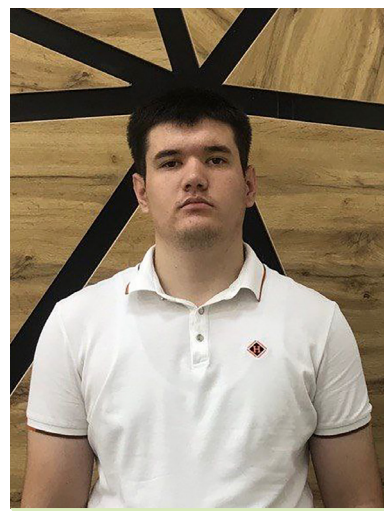
INTELLEKTUAL VA INNOVATION MULK HISOBINING DOLZARB MUAMMOLARI

S.N.Farxodov

TDIU Samarqand filiali 2-bosqich talabasi

Ilmiy rahbar PhD M.Mardonov

TDIU Samarqand filiali Buxgalteriya hisobi
va statistika kafedrası mudiri

Annotatsiya: Ushbu maqolada intellektual va innovatsion mulk turlari, shuningdek, intellektual va innovatsion faoliyatning tavsifi ko'rib chiqilgan. Intellektual va innovatsion mulk turlarini vujudga keltiruvchi mazkur faoliyat turlarini korxonalarining hisob va hisobot tizimida aks ettirish masalalarini ham nazariy, ham amaliy jihatdan hal qilish yo'llari hamda imkoniyatlari o'rganilgan.

Kalit so'zlar: Intellektual va innovatsion mulk, innovatsion faoliyat, innovatsion mahsulot.

Abstract: This article considers the types of intellectual and innovative property, as well as the description of intellectual and innovative activities. Ways and possibilities of solving the issues of reflecting these types of activities that create types of intellectual and innovative property in the accounting and reporting system of enterprises have been studied both theoretically and practically.

Key words: Intellectual and innovative property, innovative activity, innovative product.

Аннотация: В данной статье рассмотрены виды интеллектуальной и инновационной собственности, а также описание интеллектуальной и инновационной деятельности. Пути и возможности решения вопросов отражения этих видов деятельности, создающих виды интеллектуальной и инновационной собственности, в системе учета и отчетности предприятий изучены как теоретически, так и практически.

Ключевые слова: Интеллектуальная и инновационная собственность, инновационная деятельность, инновационный продукт.

KIRISH

Ma'lumki, har qanday kishilik jamiyati ravnaqida intellektual va innovatsion mulk, mos ravishda, bu mulklarni vujudga keltiruvchi mazkur faoliyat turlari muhim ahamiyat kasb etadi. Intellektual va innovatsion mulk turlari jamiyatning ilmiy, texnik, iqtisodiy, ma'naviy, ma'rifiy va boshqa turlardagi salohiyatini o'zida ifodalovchi boyliklar bo'lib hisoblanadi. Ularning jamiyatni alohida olingan yacheykalari – korxona, tashkilot va muassasalari ravnaqidagi o'rni ham beqiyosdir. Chunonchi, ushbu mulk turlari korxona, tashkilot va muassasalar uchun ularga katta foyda keltiruvchi manbalardan biri bo'lishi mumkin. Bularning barchasi intellektual va innovatsion mulk turlarini, shuningdek ularni vujudga keltiruvchi faoliyat turlarini buxgalteriya hisobining ham muhim obyektlari sifatida tavsiflashning maqsadga muvofiqligidan darak beradi. Biroq, yuqoridagi mantiqiy fikrlar umum tan olingan bo'lsa-da, ko'p sabablarga ko'ra intellektual va innovatsion mulkni hamda ularni vujudga keltiruvchi intellektual va innovatsion faoliyat turlarini hozirgacha korxonalar hisob va hisobot tizimida aks ettirish masalalari ham nazariy, ham amaliy jihatdan o'z yechimini to'lig'icha topmasdan qolmoqda. Quyida ushbu masalalarni hal qilish yo'llari va imkoniyatlariga to'xtalamiz.

MAVZUGA OID ADABIYOTLAR SHARHI

Intellektual mulk obyektlari fuqarolik huquqining alohida, o'ziga xos obyektidir. "Intellekt" lotincha so'zdan olingan bo'lib, "aql" ma'nosini beradi[1]. Agar ushbu so'zni sof o'zbek tilida ifoda etiladigan bo'lsa, uni "Aqliy mulk", deb atash mumkin. Ammo intellektual mulk xalqaro atama sifatida e'tirof etilayotganligi tufayli, bizning qonunlarimizda ham shunday atalayotganligi tufayli, uni aynan shunday atashni tavsiya qilamiz.

“Intellect” atamasi o‘zbek tilining izohli lug‘atida ham keltirilgan. Unda ta’kidlanishicha “Intellect (*lotin*. intellectus – aql, idrok, tasavvur)” [1] ma’nolarini anglatadi. Ushbu atamaga mazkur lug‘atda ikkita izoh berilgan: “(1) kishining fikrlash qobiliyati, aqliy rivojlanganlik darajasi, zehn; (2) shunday aql-idrok, fahm-farosat egasi”[1]. Xuddi shunday izoh “Intellektual” atamasiga ham berilgan. “Intellektual (*lot* intellectus – aql-idrok, bilish; tushunish)”, [1] degan ma’nolarni anglatadi. Bunga ham ikkita izoh berilgan “Ma’naviy ehtiyojlar bilan yashovchi yoki aqliy faoliyatning eng yuksak va murakkab turlari bilan shug‘ullanuvchi (shaxs) ...*ayniqsa, ilmiy, ya’ni intellektual kishilar...*” [2].

“Innovatsion faoliyat” atamasi negizida ham, ko‘rinib turibdiki, avvalambor, “**innovatsiya**” so‘zi, ushbu so‘z negizining o‘zida esa “**novatsiya**” so‘zi yotadi. O‘zbek tili lug‘otiga bu so‘zlar xorijiy tillardan kirib kelgan. Chunonchi, inglizcha “**innovation**”, ruschasiga “**innovatsiya**” so‘zi o‘zbek tilida “kiritilgan yangilik, ixtiro”[3] so‘zlarini anglatadi. Ushbu atamaga ham ikkita izoh berilgan: “1. *iqtisodiy* texnika va texnologiyaning yangi turlari (avlodlari)ni joriy etish maqsadida iqtisodiyotga sarflangan mablag‘lar. 2. Ilg‘or texnika va texnologiya, boshqarish va boshqa sohalaridagi yangiliklar va ularning turli sohalarida qo‘llanilishi [3]. Shuni e’tirof etish kerakki, innovatsiya so‘zining o‘zagini “novatsiya” so‘zi tashkil qiladi. Bu “**Novatsiya**”, so‘zi lotincha “**novation**” so‘zidan olingan bo‘lib, o‘zbek tilining izohli lug‘atida “yangilik, yangi tartib (rasm, odat, usul va h. k.)” [3] ma’nosida talqin etilgan.

Intellektual va innovatsion mulk hisobi doirasida MDH mamlakatlari olimlaridan R.Abdeyev, G.Vasilev, V.Golik, F.Gurov, D.Zabegalin, M.Zuyev, M.Ivchenko, T.Kozlova, I.Melyuxin, A.Prokofyev, Y.Putilova, Y.P.Golubkov, G.L.Bagiyevar ilmiy tadqiqot ishlarida atroflicha fikrlar uchraydi.

Intellektual va inovatsion mulk hisobining mamlakatimiz iqtisodiyotida tutgan o‘rni A.Sh. Bekmurodov, A.A. Fattaxov, A. Soliyev, G.N. Axunova, Y.K. Qoriyeva, J.J. Jalolov, I.I. Ivatov, M.A. Ikramov, M.R. Boltabayev, M.S. Qosimova, Sh.Dj. Ergashxodjayeva va boshqa olimlarning ilmiy tadqiqotlarida tahlil qilingan.

TADQIQOT METODOLOGIYASI

Korxonalarning intellektual va innovatsion mulklari tasnifini o‘rganish jarayonida statistik ma’lumotlar va nazariyalarni tahlil qilishda mantiqiy fikrlash, ilmiy kuzatish, tizimli yondashuv, statistik usullar qo‘llanildi. Tahlil davomida O‘zbekiston Respublikasi Davlat statistika qo‘mitasining ma’lumotlaridan foydalanildi.

TAHLIL VA NATIJALAR

Intellektual mulk, odatda, nomoddiy shaklga ega bo‘ladi. Ammo uning mahsuli moddiylashib boradi. Intellektual mulk mahsulining moddiylashgan shakli iqtisodiy va ijtimoiy faoliyatga joriy qilingan innovatsiyalarda, ya’ni yangi texnika va texnologiyalarda, yangi mahsulot va tovarlarda, ko‘rsatiladigan moddiy xizmat turlarida namoyon bo‘lishi mumkin. Moddiy bo‘lmagan intellektual mulk mahsuli bo‘lib yangi yaratilgan g‘oya, yangi texnologiya, yangi xizmat turi, yangicha dasturiy ta’minotlar, loyihalar va boshqalar hisoblanadi.

Shuni e’tirof etish kerakki, moddiy shaklga ega bo‘lmagan intellektual mulkni, boshqacha qilib, nomoddiy mulk deb ham atash mumkin. Intellektual faoliyat natijasida vujudga kelgan ushbu nomoddiy mulk, odatda, ko‘char mulk toifasiga kiradi. Ya’ni, yaratilgan nomoddiy mulk bir joydan boshqa joyga, bir shaxsdan ikkinchi shaxsga ko‘chib yuradi.

Intellektual mulkning yaratuvchisi ham, iste’molchisi ham, obykti ham inson hisoblanadi. Shuni e’tirof etish kerakki, boshqa boyliklar singari intellektual mulk ham oz yoki ko‘p bo‘lishi mumkin. Bu bevosita insonlarga ham tegishlidir. Biri intellektual boy kishi bo‘lsa, ikkinchisi unga teng kela olmasligi mumkin. Ammo ushbu boylikning aniq o‘lchovi hozircha ishlab chiqilgan emas. Biroq mamlakatning, millatning, jamoaning milliy salohiyatidan kelib chiqib intellektual boylikka baho berish mumkin.

Yuqoridagilarning barchasi, bizningcha, intellektual faoliyat va uning natijasi bo‘lgan intellektual mulkni, shuningdek innovatsiya faoliyati hamda uning natijasi bo‘lgan innovatsion mulkni makon va zamonda yuritiladigan buxgalteriya hisobining obyektlari sifatida tan olish uchun asos bo‘la oladi. Bu, bizning fikrimizcha, obyektiv zarurat ham hisoblanadi. Shu bois ham, yuqorida e’tirof etilgan tushunchalarning har birining hisob obyektlari sifatidagi ta’riflarini ishlab chiqish, shuningdek, ularni buxgalteriya hisobi nazariyasi hamda amaliyotiga doir adabiyotlarga (darsliklar va o‘quv qo‘llanmalarga) kiritish zarur, deb hisoblaymiz. Fikrimizcha, ularga buxgalteriya hisobi obyektlari sifatida quyidagicha ta’riflarni berish maqsadga muvofiqdir.

Intellektual (aqliy) faoliyat deyilganda yangi asar, g‘oya, qarash, mahsulot, ish, xizmat turini yaratishga qaratilgan maqsadli xarakterli majmuasi tushuniladi.

Intellektual mulk deganda, odatda, makon va zamonda olib boriladigan intellektual faoliyatning natijasida vujudga keladigan mulk tushuniladi.

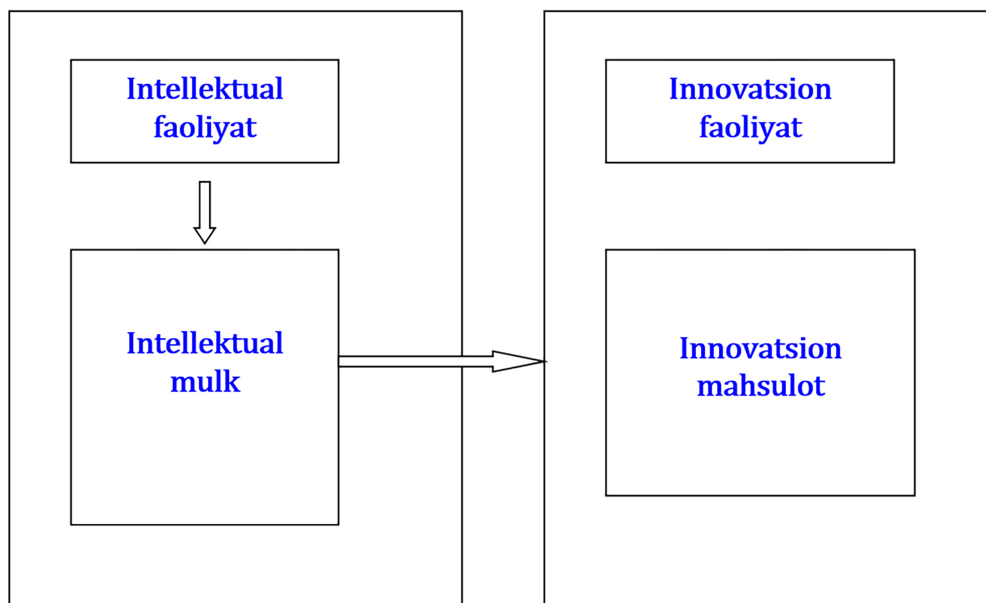
Innovatsiya deyilganda jamiyatning turli yacheykalarida amalga oshirilayotgan ishlab chiqarish (ish bajarish, xizmat ko‘rsatish)ni, uning moddiy texnika bazasini yangilash hamda rivojlantirish maqsadida yangi g‘oyalar va ishlanmalarni yaratish, o‘zlashtirish va tadbiq etishga qaratilgan maxsus innovatsion faoliyat tushuniladi.

Innovatsion faoliyat deyilganda ishlab chiqarish, xizmat ko'rsatish va ishlarni bajarishga qaratilgan moddiy-texnika bazasini yangilashga va rivojlantirishga imkon beruvchi yangi g'oyalar va ishlanmalarni yaratish, o'zlashtirish va tadbiiq etishga yo'naltirilgan jarayonlar majmuasi tushuniladi.

Innovatsion mahsulot deyilganda innovatsion faoliyatni olib borish natijasida olingan yangidan barpo qilingan yoki tubdan takomillashtirilgan moddiy yoki nomoddiy mulk tushuniladi. Moddiy mulk shaklidagi innovatsion mahsulot bo'lib yangi texnika, yangi mahsulot, yangi tovar hisoblanadi. Nomoddiy mulk shaklidagi innovatsion mahsulot – bu yangi yaratilgan g'oya, yangi texnologiya, yangi xizmat turi, yangicha dasturiy ta'minotlar, loyihalar va boshqalardir.

Yana shuni ham ta'kidlash joizki, intellektual va innovatsion mulk turlari bir-biri bilan o'zaro mustahkam bog'liqdir. Ammo ularning yuzaga kelish evolyutsiyasiga nazar tashlaydigan bo'lsak, innovatsion mulk intellektual mehnatning mahsuli sifatida namoyon bo'ladi. Shu bois ham ushbu mulklarning shakllanishi va ishlatilishi bilan bog'liq jarayonlarning o'zaro uzviy bog'liqligini quyidagicha ifodalash mumkin (1-rasm).

1-rasm. Intellektual va innovatsion mulklarning shakllanishi va ishlatilishi bilan bog'liq jarayonlar evolyutsiyasi

Demak, bunga erishish uchun, uning yaratuvchisi, iste'molchisi va subyekti bo'lgan insonga e'tiborni qaratish lozim bo'ladi. Buni amalga oshirishning asosiy yo'li ilmni rivojlantirish evaziga fan va texnikani yangilash g'oyalarini ishlab chiqish, ularning yutuqlarini ishlab chiqarishga, xizmat ko'rsatish va ish bajarish kabi iqtisodiy-ijtimoiy hayotimizning barcha jabhalariga tadbiiq etishdir. Bu jarayonning uzluksizligi jamiyatning taraqqiyotini ta'minlaydigan eng muhim omillardan biridir.

Intellektual mulk va bu mulkni yaratilishiga qaratilgan intellektual faoliyatning **makoni** bo'lib jamiyatning aniq yacheykalari hisoblanadi. Bunday yacheykalar bo'lib ilmiy muassasalar, korxona va tashkilotlar, oilalar hamda yakka holda ijodiy mehnat qilayotgan jamiyat a'zosi (shaxs) hisoblanadi. Intellektual faoliyat jamiyatni ushbu yacheykalarining mehnat jamoalari yoki yakka a'zosi tomonidan olib boriladi. Mehnat jamolari yoki yakka shaxsning intellektual faoliyatida yaratilgan intellektual mulk, mos ravishda, mehnat jamoasi yoki yakka shaxsning intellektual mulki hisoblanadi.

Intellektual mulk va bu mulkni yaratilishiga qaratilgan intellektual faoliyatning **zamoni**, deganda bu mulk yaratilgan (vujudga kelgan) hamda uni yaratilishi (vujudga kelishi)ga qaratilgan intellektual faoliyat olib borilgan vaqt tushuniladi. Bunday vaqt bo'lib, odatda, aniq yil, chorak, oy hisoblanadi. Tan olish, baholash, o'lchash va hisobga olish mezonlariga ko'ra intellektual mulk va uni yaratilishiga qaratilgan faoliyat yuqorida sanab o'tilgan hisobot davrlarida miqdor va sifat jihatdan o'z tavsifini topadi.

Shuni ta'kidlash joizki, intellektual mulk va innovatsiyalar bir-biri bilan o'zaro mustahkam bog'liq. Ammo ularning yuzaga kelish evolyutsiyasiga nazar tashlaydigan bo'lsak, innovatsiya intellektual mehnatning mahsuli sifatida namoyon bo'ladi. Demak, bunga erishish uchun, uning yaratuvchisi, iste'molchisi va subyekti bo'lgan insonga e'tiborni qaratish lozim bo'ladi. Buni amalga oshirishning asosiy yo'li ilmni rivojlantirish evaziga fan va texnikani yangilash g'oyalarini ishlab chiqish, ularning yutuqlarini ishlab chiqarishga, xizmat ko'rsatish va ish bajarish kabi iqtisodiy-ijtimoiy hayotimizning barcha jabhalariga tadbiiq etishdir. Bu jarayonning uzluksizligi jamiyatning taraqqiyotini ta'minlaydigan eng muhim omillardan biridir.

XULOSA VA TAKLIFLAR

Shunday qilib, yuqorida keltirilgan sharhlardan bir qancha xulosalar qilish mumkin.

Birinchidan, intellektual faoliyat yoki hozirgi zamonga mos keluvchi innovatsion faoliyat har qanday kishilik jamiyatini uzluksiz ravnaq toptirish uchun zarur bo'lgan faoliyat hisoblanadi. Ushbu faoliyatga asoslangan holda olib borilayotgan iqtisodiyotni "innovatsion iqtisodiyot", deb atash mumkin. Innovatsion iqtisodiyotning ijodkori inson va undan manfaatdori ham insondir. Yangi g'oyalar, qarashlar, yondashuvlar, eng zamonaviy texnika va texnologiyalarga asoslanmagan iqtisodiyotni "innovatsion iqtisodiyot" deb atab bo'lmaydi. Yangi g'oyalar, qarashlar, yondashuvlar, eng zamonaviy texnika va texnologiyalarga asoslangan "innovatsion iqtisodiyot", o'z navbatida, iqtisodiyotni yangilash, modernizatsiyalashni taqozo etadi. Hozirgi davrda bizning respublikamizda barpo etilayotgan iqtisodiyot, aynan, ushbu talablarga javob beradigan, ya'ni modernizatsiya qilinayotgan "innovatsion iqtisodiyot" hisoblanadi. Ammo hozirgi bosqichda joriy qilinayotgan yangi texnika va texnologiyalar asosan xorijdan olib kelinayotganlari hisobiga rivojlanmoqda. Haqiqiy innovatsion iqtisodiyotga erishish uchun yangi texnika va texnologiyalarni o'zimizda ishlab chiqishimiz lozim bo'ladi.

Ikkinchidan, intellektual mulk yoki hozirgi zamonga mos keluvchi innovatsion mahsulot har qanday kishilik jamiyatining o'ta muhim boyligi hisoblanadi. Yangi g'oyalar, qarashlar, yondashishlar, eng zamonaviy texnika va texnologiyalar ko'rinishidagi "innovatsion mahsulot" jamiyatni harakatga keltiruvchi kuchli vositalardir. Jamiyatda yuz berayotgan yangilanish, modernizatsiya va rekonstruksiya jarayonlari ushbu "innovatsion mahsulot"ni kelgusida yanada ko'paytirishga imkon beradi. Bizda buni ta'minlaydigan strategiya ishlab chiqilgan. Ammo uni amalga oshirish jarayoni keng ko'lamli ishlarni bajarishni taqozo qiladi. Chunonchi, buxgalteriya hisobida innovatsion faoliyat va uning natijasi bo'lgan innovatsion mahsulot hisobini yuritishga mo'ljallangan turli schyotlar tizimini amaldagi me'yoriy hujjatlarga, xususan, 21-son BHMSga kiritishni maqsadga muvofiq, deb bilamiz.

Foydalanilgan adabiyotlar ro'yxati

1. O'zbekiston Respublikasi Fuqarolik Kodeksining ikkinchi qismiga sharhlar. Sh jild. T.: "iqtisodiyot va huquq dunyosi" nashriyot uyi, 1998. - B. 20.
2. O'zbek tilining izohli lug'ati: 80000 dan ortiq so'z va so'z birikmasi. J-II. Ye-M./Tahrir hayati: T.Mirzaev (rahbar) va boshq.; O'zR FA Til va adabiyot in-ti. T.: "O'zbekiston milliy ensiklopediyasi" Davlat ilmiy nashriyoti, 2006. – B. 216.
3. Ruscha – o'zbekcha lug'at. 2 tomlik. 1-tom. – T.: "O'zbekiston milliy ensiklopediyasi", 1983. – B. 667.
4. Mardonov, Mamed. "EMPIRICAL ANALYSIS OF THE DEVELOPMENT OF INNOVATIVE ACTIVITIES IN UZBEKISTAN." Iqtisodiyot va ta'lim 23.Maxsus_son (2022): 539-544.
5. Уразов, Комил Бахрамович, and Мамед Шавкатович Мардонов. "Инновацион фаолият кўрсаткичларини статистик ҳисоботларда очиб бериш масалалари." DEVELOPMENT ISSUES OF INNOVATIVE ECONOMY IN THE AGRICULTURAL SECTOR 155 (2021).
6. Mamed, Mardonov, and Toirov Masudjon. "OPPORTUNITIES TO IMPROVE THE ACCOUNT AND AUDIT OF EMPLOYEE INCOME IN ENTERPRISES." The Journal of Economics, Finance and Innovation (2023): 868-880.

Jurnal sayti: <https://yashil-iqtisodiyot-taraqqiyot.uz>

Yashil

IQTISODIYOT va TARAQQIYOT

Ijtimoiy, iqtisodiy, siyosiy, ilmiy, ommabop jurnal

Ingliz tili muharriri: Feruz Hakimov

Musahhih: Xondamir Ismoilov

Sahifalovchi va dizayner: Iskandar Islomov

2024. № 6

© Materiallar ko'chirib bosilganda "Yashil" iqtisodiyot va taraqqiyot" jurnali manba sifatida ko'rsatilishi shart. Jurnalda bosilgan material va reklamalardagi dalillarning aniqligiga mualliflar ma'sul. Tahririyat fikri har vaqt ham mualliflar fikriga mos kelamasligi mumkin. Tahririyatga yuborilgan materiallar qaytarilmaydi.

Mazkur jurnalda maqolalar chop etish uchun quyidagi havolalarga maqola, reklama, hikoya va boshqa ijodiy materiallar yuborishingiz mumkin.

Materiallar va reklamalar pullik asosda chop etiladi.

El.Pochta: sq143235@gmail.com

Bot: [@iqtisodiyot_77](https://t.me/@iqtisodiyot_77)

Tel.: 93 718 40 07

Jurnalga istalgan payt quyidagi rekvizitlar orqali obuna bo'lishingiz mumkin. Obuna bo'lgach, [@iqtisodiyot_77](https://t.me/@iqtisodiyot_77) telegram sahifamizga to'lov haqidagi ma'lumotni skrinshot yoki foto shaklida jo'natishingizni so'raymiz. Shu asosda har oygi jurnal yangi sonini manzilingizga jo'natamiz.

"Yashil" iqtisodiyot va taraqqiyot" jurnali 03.11.2022-yildan O'zbekiston Respublikasi Prezidenti Adminstratsiyasi huzuridagi Axborot va ommaviy kommunikatsiyalar agentligi tomonidan №566955 reyestr raqami tartibi bo'yicha ro'yxatdan o'tkazilgan.

Litsenziya raqami: №046523. PNFL: 30407832680027

Manzilimiz: Toshkent shahar, Mirzo Ulug'bek tumani
Kumushkon ko'chasi, 26-uy.

